

Paula Majuri

SUKUPUU

Kuvataiteen koulutusohjelma
2014

SUKUPUU

Majuri, Paula
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Kuvataiteen koulutusohjelma
Marraskuu 2014
Ohjaaja: Päivi-Maria Hautala
Sivumäärä: 21
Liitteitä:-

Asiasanat: sukupuu, sukujuuret, taiteilijuus, muotokuvat

Lopputyössäni Sukupuu, tutkin suhdetta omiin sukujuuriin, omaan paikkaan luonnossa ja sukupolvien ketjussa. Sukupuu-teos on installaatio, joka sisältää puun ja seitsemän öljyväreillä maalattua muotokuvaa. Jokaisessa muotokuvassa on pariskunta: minä ja mieheni, minun vanhempani, mieheni vanhemmat sekä molempien isovanhemmat. Muotokuvat on kiinnitetty puun oksistoon.

Installaatio on kaksi metriä korkea teos ja jokainen muotokuvamaalaus on kooltaan 46x38 cm.

Pohdin myös lopputyössäni omaa taiteellista identiteettiä ja sitä mikä on minulle taiteessa tärkeää.

FAMILY TREE

Majuri, Paula
Satakunta University of Applied Sciences
Art education program
November 2014
Supervisor: Hautala, Päivi-Maria
Number of pages: 21
Appendices:-

Keywords: family tree, stocks, identity, portraits

In my scholarly thesis, I am exploring my attitude about stocks, nature and my place in the chains of generations. Familytree is an installation which includes a tree and seven portraits which are painted with oil colours. There is a couple in every portait; me and my husband, my parents, my parents-in-law and our grandparents. Portraits are attached to the branches of the tree.

This installation is two meters high and every portrait are 46 cm wide and 38 cm high.

I am considering about what is my artistic identity as well and what is important to me in art.

.

SISÄLLYS:

Sukupu

1. MINÄ, PAULA MAJURI	5
2. SUKUPUU.....	6
2.1 Sukupuu-teoksen synty	8
2.1.1 Omat juuret	10
2.1.2 Sukupuu; Avain oman elämän ymmärtämiseen	11
3. TAIDEMINÄ	12
3.1 Taideminän syntyminen.....	13
3.2 Taiteelliset periaatteet.....	14
3.3 Perinteisyys taiteessa.....	15
3.4 Muotokuvamaalaus - tarina ihmisestä.....	16
4. TAIDE ON TERAPIAA.....	18
4.1 Elämän värit	18
LOPUKSI:.....	20
LÄHTEET:	21

1. MINÄ, PAULA MAJURI

Nyt, vuonna 2014, valmistelen lopputyötä Satakunnan ammattikorkeakoulun kuvataidelinjalta.

Kirjoitan pääasiassa kirjaston takahuoneessa, sillä täällä voin keskittyä ja työskennellä rauhassa. Kohdusta koputtelee välillä keväällä syntyvä poikamme ikään kuin havahduttaen minut haavemaailmastani, johon niin helposti ajaudun. Lopputyön kirjoittaminen on siis vaikeaa, sillä ajatukseni harhailevat ja rönsyilevät.

Olen silti odottanut tätä hetkeä.

Odotukseni ovat olleet suuria.

Olenko pettynyt?

En.

Opiskelu Kankaanpään taidekoulussa on ollut hyvää aikaa.

Olen ollut hautomossa, josta olen kuoritumassa omille teilleni.

Nyt lopputyötä tehdessäni tiedostan kuoriutumiseen liittyvät tapahtuman kulut.

Takaisin ei ole paluuta.

Olen pian ottamassa itsenäisiä askeleita itsenäisenä taiteilijana.

Mihin voin turvautua?

Vapisen, havahdun ja mietin.

Eväät on syöty.

Matkalaukku kohta pakattu.

Hyvää matkaa, toivotan itselleni.

2. SUKUPUU

Sukupuun henkilöiden nimet:

Terttu Pelkonen	Hanna Toljamo	Salme Toivanen	Ellen Majuri
os.Rimpeläinen	os. Kestilä	os.Ström	os.Ylinen
&	&	&	&
Johan Pelkonen	Pauli Toljamo	Leo Toivanen	Eemeli Majuri

Pirjo Toljamo
os.Pelkonen
&
Esko Toljamo

Liisa Toivanen-Majuri
os.Toivanen
&
Ensio Majuri

Paula Majuri
os.Toljamo
&
Leo Majuri

Lopputyöni nimi on Sukupuu. Sukupuu on noin kaksi metriä korkea installaatioteos, joka sisältää seitsemän öljyväreillä maalattua muotokuvaa. Alimmaisena on muotokuva minusta ja miehestäni. Oikealla puolella ovat mieheni vanhemmat ja oikealla ylimpänä mieheni isovanhemmat. Vasemmalla puolella ovat minun vanhempani ja vasemmalla ylimpänä minun isovanhempani.

Muotokuvat on maalattu öljyväreillä kerrosmaalaustekniikalla eri valokuvia apuna käyttäen. Yhden muotokuvan koko on 46x38cm. Sukupuu-teos on rakennettu Parkanon kaupungintalon näyttelytilaan 8.11.2014-10.12.2014 väliseksi ajaksi. Installaatio joudutaan näyttelyn jälkeen purkamaan pienempiin osiin tila puutteen vuoksi. Installaatio sisältää muotokuvien lisäksi puun, tukikehikot sekä jalustan.

Miehelleni Leolle kuuluu suuri kiitos kaikesta tuesta ja avusta mitä tulee Sukupuu-teoksen suunnittelu- ja toteuttamisvaiheeseen. Hän jaksoi useaan otteeseen kulkea kanssani metsissä oikeanlaista puuta etsimässä. Kiitokset kuuluvat myös kaikille sukulaisille, jotka auttoivat kuvamateriaalin etsimisessä. Mainittakoon myös Taide- ja kehysliike Raamikko Parkanosta, joka kehysti muotokuvat ammattitaitoisesti ja hyvällä maulla.

2.1 Sukupuu-teoksen synty

Lähtökohta Sukupuu-teokselle oli spontaani idea, joka syntyi palatessani vuosien jälkeen takaisin kuvataiteen opiskelun pariin. Idean syntyyn vaikutti vahvasti kiinnostus muotokuvamaalaamiseen sekä omien sukujuurten tutkimiseen. Halusin tehdä installaatio-aideteoksen, jossa muotokuvat sukulaisista roikkuvat puussa. Ehdottomasti puu tuli olla metsästä haettu aito luonnontuote.

Sopivaa puuta teokseen etsittiinkin yli vuoden ajan. Täydellinen puu löytyi, se kaadettiin, mutta täydelliset oksat katkesivat siinä rytäkässä. Lopullinen puu löytyi kuitenkin. Se odotti surullisen näköisenä toiseen puuhun nojaten. Siinä oli sopivasti kauneutta ja karua olemusta, elämää nähnyttä.

Alkuperäinen ajatus oli asettaa puu keskelle näyttelytilaa ja muotokuvamaalaukset roikkumaan oksille vapaina. Teosta olisi tällöin pystynyt katsomaan eri puolilta.

Tämä ajatus kaatui siihen, että sopivaa puuta ajatuksen toteuttamiseen ei löytynyt.

Lopullisessa versiossa sukupuuta katsellaan suoraan edestäpäin ja muotokuvamaalaukset on lähes symmetrisesti sijoitettu oksistoon. Muotokuvat muodostavat keskenään selkeän kolmion muodon. Kolmiomuoto on sommittelussa dramaattinen. Kolmio-sommittelu kuvataiteessa on ikivanha tapa erilaisten merkitysten korostamisessa. Kolmiosommitteluun liittyy myös paljon erilaisia uskomuksia ja uskonnollisiakin merkityksiä. Sukupuuteoksen kolmiomuoto antaa turvallisen ja arvokkaan vaikutelman ja sitoo muotokuvien henkilöt tiiviisti toisiinsa korostaen suvun jatkuvuuden merkitystä.

Valitsin muotokuvien malleiksi seitsemän pariskuntaa. Vain mieheni Salme-mummo ja minun Terttu-mummoni ovat elossa ylimmästä isovanhempien rivistä. Maalasin muotokuvat valokuvien pohjalta sillä tarkoitus oli kuvata henkilöt suurin piirtein samanikäisinä tai samassa elämäntilanteessa olevina. Muotokuvissa pariskunnat ovat nuoria, juuri naimisiin tai kihloihin menneitä. Tein samantyylliset muotokuvat kaikista seitsemästä pariskunnasta. Tietoisia valintoja olivat henkilöiden ilmeet, asennot, vaatetus, raamitus sekä puu. Muotokuvien suppea värimaailma antaa vanhanaikaisen ja perinteisen leiman sukupuu-kokonaisuuteen.

Sukupuu-teoksessa asetelma on väärinpäin verrattuna perinteisiin sukupuu-malleihin. Valinta oli tietoinen sommittelunkin kannalta. Yleensä juuret ovat alhaalla ja kuvastavat esi-isiä, ja kasvavat oksat ovat ylhäällä, jotka kuvastavat nuorempaa polvea. Omassa sukupuu-teoksessa olen mieheni kanssa alimmaisena ja vanhempamme ja isovanhempamme ylempänä. Olisi ollut mahdotonta toteuttaa oma ideani ja samalla tehdä laajempi sukututkimus. Tarkoitukseni oli tutkia vain näiden seitsemän pariskunnan eli lähisukulaisten piirteitä ja tehdä muotokuvat, jotka nivoutuvat toisiinsa erottumatta toisistaan liikaa.

Aiheen valinta lopputyöhön oli minulle helppo. Tiesin kuitenkin tekeväni jotain muotokuvaan liittyvää. Sain yhdistettyä itselleni kaksi tärkeää asiaa yhdellä kerralla: muotokuvamaalaamisen ja oman suvun ja juurten tutkimisen.

2.1.1 Omat juuret

Elämän puussa on vahvat juuret. Minulla on vahvat juuret. En halua katkaista niitä. Haluaisin kaivautua tutkimaan niitä tarkemmin.

Oman suvun tutkiminen ja sukulaisten piirteiden tutkiminen yhdistyivät lopputyön teossa. Huomasin muotokuvia maalatessani, että omat lapseni ovat perineet piirteitä kauempaa sukupolvien ketjusta. Muotokuvien suunnittelu ja maalaaminen oli ihastuttava matka erilaisiin elämäntarinoihin, jotka liittyvät kyseisiin henkilöihin.

Mieleen nousivat monet muistot läheisistä ihmisistä ja heidän elämästään. Muotokuvia maalatessani sain tutustua myös vähän lähemmin omiin isoisiin, joita en päässyt koskaan tapaamaan. Surin sitä, että en ole istunut koskaan papan sylissä, mutta myös muistelin kahdenkeskisiä hetkiä vanhan mummoni kanssa. Lämmin muisto isän äidistä on muun muassa hetket kangaspuiden luona. Isoäiti otti minut aina aputyöksensä matontekoon. Sain tehdä matonkuteita ja kietoa niitä puolaan. Hakeuduin isoäidin seuraan usein ja toivoin, että hän kertoisi samalla juttuja menneiltä ajoilta. Isoäidillä oli herkkyys nähdä asioita ja kertoa niistä kauniilla tavalla, ei paatoksellisesti valistaen. Tiedän, että isoäidin köyhissä oloissa tekemä arkipäivän taide ja hänestä huokuva hiljainen viisaus on ollut tärkeä perintö muillekin. Isoäiti jätti arvokkaat muistot jälkeläisilleen.

Oman suvun tunteminen ja omien sukulaisten kanssa oleminen ovat merkinneet minulle aina paljon. Kaipuu oman suvun pariin korostuu nyt, kun omat juuret ovat kaukana. Oma vanheneminen ja vanhemmuus ovat nostaneet mieleen omat sukujuuret. Kasvatan kuitenkin uusia juuria nykyisen kotikaupunkini maaperään. Oma perhe ja oman kodin löytäminen ovat tuoneet täytettä sukujuurten kaipuuseen. Oman kotiseudun merkityksen ymmärtää vasta sitten kun on kaukana.

Olin onnellinen huomattessani uuden kotimme pihapiirissä kauniin peltomaiseman. Se toi välähdyksen kotiseutumaisemasta Oulunsalon lakeuksilta.

Olen syntynyt Oulunsalossa vuonna 1985. Äitini on syntynyt ja kasvanut Oulussa, isäni Ranualla, joten juureni ovat vahvasti Oulun seudulla.

Oulunsalo oli syntyessäni vielä pieni kylä Oulun kaupungin kupeessa. Nykyisin se on osa Oulua ja kasvava kaupunginosa. Sain viettää rauhallisen lapsuuden

maalaishenkisessä kylässä, jossa kaikki tunsivat toisensa. Nykyinen kotikaupunki, Parkano, henkii samanlaista tunnelmaa kuin oma lapsuuden asuinpaikka.

Äidiksi tuleminen on myös nostanut mieleen suhteet omaan kotiseutuun, lapsuuteen, vanhempiin ja sukulaisiin.

2.1.2 Sukupuu; Avain oman elämän ymmärtämiseen

Jokainen ihminen kaipaa kuuluvansa johonkin, paikkaan tai tiettyjen ihmisten joukkoon. Nykyisin tuntuu ongelmia olevan entistä enemmän ihmisten henkisessä jaksamisessa. Yksi suuri syy voi olla juuri se, että ihminen on kadottanut omat juurensa. Käteeni eksyi sattumalta kirjastossa Kirsi Ijäksen teos tästä aiheesta. Kirsi Ijäksen mukaan sukupuu-malli on erinomainen juuri perheiden ja ihmissuhteiden ongelmia selvitettäessä. Hän on käyttänyt sukupuutekniikkaa kahden vuosikymmenen ajan perheneuvojana työskennellessään. Kirsi Ijäksen teos Sukupuu; Avain oman elämän ja perheen ymmärtämiseen (Kirjapaja 2003) on tarkoitettu kaikille oman elämänsä sisältöä pohtiville. Sukupuun tarkoitus on avata näköaloja omaan menneisyyteen, sukujuuriin ja sitä kautta auttaa ymmärtämään esimerkiksi omia käyttäytymismallejaan. Lisääntynyt tietoisuus suvun ja perheen historiaan liittyneistä tapahtumista auttaa ymmärtämään omaa, perheen ja suvun toimintaa. Maailman kehitys viime sukupolvien aikana on ollut vauhdikasta. Kannamme jokainen omia sukujuuria mukamme. Oma syntyperä ja juuria ei pidä unohtaa. Isovanhemmilta ja vanhemmilta opitut perinteet tuovat jatkuvuutta sukupolvien ketjussa ja vahvistavat omia juuria.

3. TAIDEMINÄ

Taideminä on osa identiteettiäni. Se ei ole mikään rooli, joka vedetään esille tarpeen tullen vaan on minussa aina läsnä. Keskityn tässä kappaleessa kuvaamaan minäni taiteellista puolta.

Tämän hetken taideminä on hyvin erilainen verrattuna siihen mitä se oli taideopiskeluni alussa. Varsinaisesti taideopinnot aloitin noin kymmenen vuotta sitten. Väliin mahtuu erilaisia kausia ja eri tekniikoiden kokeilua. Taiteen tekeminen on kuitenkin ollut elämässäni läsnä jo lapsuudesta asti. Aloittaessani taiteellisen työskentelyn Limingan Taidekoulussa vuonna 2005 tunsin suurta intohimoa kaikkea tekemääni kohtaan. Tein suuria maalauksia ja suuria veistoksia nuoruuden innolla (maalausten mitat useita metrejä, veistokset toista metriä korkeita). Kokeilin rajoja, mihin pystyn. Halusin oppia valtavasti ja nopeasti. Vuoden aikana tein paljon töitä. Hakeutuminen Limingan taidekouluun tuli itselleni selväksi lukioaikana. Koin siellä kuvataiteellisen heräämisen. Tuli ihan pakahduttava tarve saada tehdä muuta kuin musiikkia.

Työskentelytahtini oli Limingan taidekoulun aikana niin kova, että eihän sellainen tietenkään loputtomiin voinut jatkua. Pian tulikin pitkä tauko kaikesta luovasta tekemisestä, usean vuoden mittainen. Limingan taidekoulun jälkeinen vuosi Kankaanpään taidekoulussa päättyi kesken. Tauko taiteen tekemisestä tuli tarpeeseen. Ilman luovaa taukoa en olisi tässä ja nyt, lopputyötä tekemässä syksyllä 2014.

Tällä hetkellä taiteellisen työskentelyn aloittaminen tuntuu olevan vaikeampaa kuin nuorempana. Taideminäni on nyt kriittisempi ja tarkempi, joskus jopa armoton. Mihin jäi kokeilumieli, heittäytyminen?

Olen opetellut olemaan armollisempi taideminääni kohtaan. Ei tarvitse pyrkiä täydellisyyteen. Kaikki erilaiset vaiheet taiteen tekemisessä ovat tarpeen, oli kyseessä erilaisen tyylin kokeileminen tai välillä jopa tekemättömyys.

Taiteilijan ammatin yksi haasteista onkin se, että hyväksyy sen tosiasian, että taideteoksia ei voi lypsää ulos välttämättä silloin kuin omaan aikatauluun parhaiten sopisi. Taide syntyy ajan kanssa. Oma työskentely on välillä oman mielen tyhjentämistä, luovia taukoja, ja tottakai myös kovaa työntekoa. Ei mitään synny tyhjästä. Mielen tulee olla otollinen oikealle hetkelle.

Tärkeintä on se, että kuuntelee omaa itseään. Tämän hetken taideminä on kypsempi kuin kymmenen vuotta sitten.

Siltikin olo on kuin aloittelijalla, vaikka nyt lopputyöni äärellä, valmistumisen kynnyksellä tulisi tuntea osaavansa jotain ja hyvin. Vai pitäisikö?

Mielestäni tämä matka jonka olen, kohta valmiina ammattitaiteilijana aloittanut, on elämän pituinen matka. Odotan avoimella mielellä, mitä tulevaisuus tuo tullessaan.

3.1 Taideminän syntyminen

Kuvaamataito on ollut peruskoulusta saakka lempioppiaineeni. Koin varsinaisen taiteellisen heräämisen Madetojan musiikkilukiossa. Siellä huomasin, että musiikista ei tule minulle ammattia. Koin suurta tarvetta luoda kuvia ja käyttää värejä.

Kirjoitin ylioppilaaksi Madetojan musiikkilukiosta vuonna 2004, mutta tiesin varmuudella, että seuraavaksi on päästävä tekemään käsillä taidetta. Limingan taidekoulussa vietetyn vuoden jälkeen olin varma, että minusta tulee isona ammattitaiteilija ja pääsinkin Kankaanpään taidekouluun opiskelemaan.

Vanhempani toivat minut muuttokuorman kanssa Kankaanpähän elokuussa 2005 ja sille tielle jäin. Aloitin kasvattamaan omia juuriani oudolle maaperälle mutta luottavaisella mielellä.

Synnyin perheeseen, jossa luovuudelle annettiin tilaa. Vartuin suuressa perheessä nuorimmaisten joukossa. Sain vapaasti viettää aikaani kirjojen ja paperin parissa. Aina oli värikyniä saatavilla. Myös leikit kavereiden kanssa kukoistivat. Äiti jopa avusti meitä kuljettamalla rekvisiittaa kauppaleikkeihin.

Isäni ja äitini olivat ja ovat myös molemmat taiteilijoita omalla tavallaan. Isä itseoppinut kuvataiteilija ja äiti kirjallisuuden alan ammattilainen.

Lapsuuden kodissa ymmärrettiin, että joillakin on suurempi tarve luovaan tekemiseen ja ymmärrettiin, jos näki taivaalla pilven muodostaman hahmon.

Musiikki ja kuvataideharrastuksiin kannustettiin osallistumaan jo lapsena ja myöhemmin hakeutumaan kuvataideopintojen pariin.

Sain vapauden tehdä asioita omaa mielikuvitusta käyttäen. Vaikka molemmat vanhempani olivat opettajia, minua ei opetettu tekemään asioita tietyllä tavalla.

Lapsuuden kodin virikkeellisyys, luova leikkiminen ja taiteen harrastukseen mahdollistaminen ovat olleet kannustamassa minua kuvataideopiskelun pariin. Vanhempani huomasivat taiteellisen kiinnostukseni ja antoivat minun kasvattaa taiteellista identiteettiäni.

Taiteilijaksi myös synnyttään, vaikka ympäristötekijät ovatkin vahvassa asemassa. Taiteilijuutta on vaikea juosta pakoon, vaikka haluaisikin - sen olen huomannut.

Olen käynyt lyhyessä ajassa läpi valtavan innostumisen ja valtavan innostuksen romahduksen taide-minässäni. Vaikka taidemaailma on muutosten aallokossa ja kuvataiteen opiskelupaikat ovat usein lakkautusuhan alla, en anna epävarmuuden häiritä taideminääni, joka on romahduksen jälkeen nousemassa jaloilleen. Tärkeintä on itse kuunnella itseään, vaikka muut eivät kuuntelisikaan. Taiteen tekeminen on samalla itselleen tekemistä. Jotkut kohtaavat taiteilijan ajatuksen, toiset eivät.

3.2 Taiteelliset periaatteet

Minulla on tarve tehdä kaunista ja hyvää. En halua käsitellä taiteessani pahuutta. Pahuutta on olemassa niin paljon, että siitä ei tarvitse muistuttaa.

Esteettisyys liittyy kaikkiin elämäni osa-alueisiin. Esimerkiksi ympäristön, missä asun, pitää olla esteettistä silmää hivelevä, muuten joudun kärsimään. Ensimmäinen yhteinen asuntomme mieheni kanssa Vantaan Martinlaaksossa oli harmaa kerrostalo harmaiden kerrostalojen joukossa. Minusta tuntui, että kuolen siihen paikkaan, ainakin henkisesti. Esteettisyys ei ole minulle kuitenkaan täydellisyyttä. Se on kauneutta. Ensimmäiset öljyvärimaalaukseni olivat kauniista aiheista, jo silloin lapsi- ja luontoaiheet päällimmäisinä. Myöhemmin tehdessäni suuria maalauksia Limingan taidekoulussa rankoista aiheista kuten maailmanloppu, toteutin nekin kauniilla tavalla. Yksi taiteellinen tavoitteeni on saada aikaan kaunista ja hyvää.

Kauneus on katsojan silmissä, eli jokainen näkee kauneuden omalla tavallaan.

Kauneutta voi nähdä värikkään pyykin viidakkossa kylpyhuoneen lattialla, auringonlaskussa Parkanonjärvellä, lapsen silmien kirkkaassa katseessa, aamukasteessa kesäaamuna, ihossa, seinässä, katossa, leivinuunin hiilloksessa. Se riippuu miten asioita katsellaan. Kauneus ja hyvyys eivät myöskään aina kulje

käsi kädessä. Tietoisesti en halua kuvata murheellisia ja surullisia aiheita. Aiheita, jotka kääntävät ajatukset maailman pahuuteen. Tahdon antaa taiteellani ajattelemisen aihetta siitä mikä on hyvää ja kaunista.

3.3 Perinteisyys taiteessa

Perinteiset maalaustyylit ja kuvanveisto ovat aina olleet lähellä sydäntäni.

Perinteisten tyylien taidokkuus ja ahkeruus näkyvät työn jäljestä. Nykyajan ”kaikki mulle heti”-ajattelu on tunkeutunut joka alalle. Perinteisten tekniikoiden työläs opiskelu ei ole enää kiinnostavaa. Onko ylipäätään tarpeen opetella täydellistä piirustus- ja maalaustaitoa?

Antaako täydellisyyden tavoittelu jotain omalle taiteen tekemiselleni? Olenkin havahtunut miettimään, onko tarpeen edes muotokuvamaalauksissa pyrkiä maalaamaan täydellinen silmä tai korva, vai voisiko jollakin muulla tavalla saada aikaan onnistunut muotokuva?

Kurinalainen piirtäminen tekee hyvää, mutta se ei välttämättä ole edellytys hyvälle taiteelle.

Olen murtamassa omia tiukkoja periaatteita siitä, että hyvä taiteilija on se, joka hallitsee täydellisesti silmien ja korvien piirtämisen.

Vanhon tekniikoiden opiskelu on osa vanhojen perinteiden säilymistä. Onko vanhojen tekniikoiden opiskelu enää tarpeellista? Mitä merkitsee perinteisyys taiteessa? Onko se vanhojen tapojen ja tekniikoiden eteenpäin kuljettamista?

Olen usein miettinyt, mitä minä taiteilijana haluan säilyttää ja viedä eteenpäin vai pyrinkö katkaisemaan perinteiden ketjun yrittämällä tehdä jotain aivan uutta ja ennennäkemätöntä. Nykyisin taidemaailmassa tuntuu vallitsevan ajatus perinteiden kahlitsevaisuudesta. Pyrkimys on tehdä sellaista taidetta mitä koskaan ei aiemmin ole nähty. Usein tullaan siihen tulokseen että täysin uudenlaista taidetta on vaikea tehdä. Melkein kaikkea on jo kokeiltu. Siksi minä olenkin ajatellut, että minkä vuoksi en voisi kuljettaa joitakin perinteitä mukaan, mutta tehdä taidetta silti omalla tyyllilläni. Tuskin kukaan tekee taidetta juuri samalla tavalla kuin minä. Omat tunteet saavat näkyä taiteessa, niitä ei voi kukaan varastaa.

Päivittäin syntyy koko ajan uusia asioita. Tekniikan kehityksen perässä ei tahdo pysyä. On silti asioita, jotka eivät ikinä muutu. Minulle perinteisyys merkitsee

turvallisuutta ja jatkuvuutta, menneitten aikojen hyvien asioiden huomaamista. Olen kuullut sanottavan ”historiaton ihminen on näivettynyt ihminen”. Vaikka olen korostanut perinteisyyttä, omien juurten tuntemista ja turvallisuuden tunnetta, koen olevani uudistuva ihminen.

Pitää tuntea historia voidakseen uudistua. Taidehistorian tuntemisesta ja vanhojen tekniikoiden opettelusta voi silti olla suurtakin hyötyä omaan taiteelliseen työskentelyyn.

3.4 Muotokuvamaalaus - tarina ihmisestä

Olen harrastanut ihmisten tarkkailua lapsuudesta saakka. Nimenomaan ihmisten erilaisten piirteiden tarkastelu on lempipuuhaani. On hyvin kiehtovaa havaita erilaisia kasvojenpiirteitä. Olen kuullut, että kasvojenpiirteiden perusteella voi jopa ennustaa erilaisia asioita. Kasvojen eri osista ja piirteistä voi tehdä johtopäätöksiä ihmisen luonteesta. Kasvoja katsellessa saatan helposti ajautua myös miettimään tarinaa ihmisen ympärillä. Helsingissä asuessani löysin itseni usein suremassa ihmiskohtaloita. Kumma kyllä silmiini tarttui usein surullisia silmiä ja kaltoin kohdeltuja ihmiskohtaloita. Sain usein repäistä itseni pois miettimästä niitä. Sitä paitsi enhän voinut olla varma, olenko oikeassa sen suhteen mitä kuvittelin nähneeni. Muotokuvamaalamisessa minua kiehtookin juuri tarina joka kietoutuu muotokuvattavan ympärille. Siskon kanssa juttelimme lapsuuden ajan lomareissusta. Muistimme siitä aivan eri asioita. Itselleni mieleen jäivät muut ihmiset, heidän ilmeensä jne. Sisko oli kiinnittänyt huomionsa täysin eri asioihin. Ihmisten tarkkailu liittyy olennaisesti kiinnostukseeni muotokuvamaalaamisen suhteen.

Muotokuvamaalaamiseen sisältyy paljon erilaisia huomioitavia asioita. Pelkkä ulkokuoren maalaaminen ei riitä.

Muotokuvamaalauksen onnistumiseen liittyy paljon haasteita. Miten muotokuvasta saisi mallia esittävän näköisen olematta tylsä, miten liittää tarina kuvan ympärille kertomatta liikaa? Muotokuvamaalaus ei ole loppuunkäsitelty maalauksen genre, vaikka sitä on harrastettu tuhansia vuosia. Jokaiseen ihmiseen liittyy jokin tarina, mitä ei ole vielä kerrottu. Muotokuvia maalatessani keskityn ja paneudun kuvattavaan ihmiseen. Tähän mennessä olen tehnyt muotokuvia suurimmaksi osaksi

tutuista ihmisistä. Tärkeää onkin tietää muotokuvattavasta kohteesta jotain ennen työn aloittamista. Jotta muotokuvamaalauksesta ei tule tylsä, tulee olla myös hyvä ihmistuntija.

Muotokuvamaalaaminen on niitä asioita, joissa voi aina kehittyä. Siihen liittyy paljon haasteita, mutta myös onnistumisen tunteita. Muotokuvamaalauksessa ei riitä hyvä tekniikka ja värien sommittelu vaan olennaisempaa on saada muotokuva näköiseksi. Näköisyys voi tulla monesta asiasta. Tietty ilme ja asento voivat kertoa yllättävän paljon.

4. TAIDE ON TERAPIAA

Terapia tarkoittaa sananmukaisesti parantamista (lat.therapi). Nykyisin on olemassa paljon erilaisia terapiamuotoja. On havahduttu tutkiskelemaan omaa henkistä jaksamista. Sitä kautta on syntynyt erilaisia tulkintoja siitä mikä on ihmiselle parantava kokemus. Taideterapia on yksi terapian muodoista. Itse koen taiteen tekemisen parantavana kokemuksena. Taideterapia voi olla suuri apu henkisesti sairaiden ihmisten parantumisessa. Jollekin värit ovat terapeuttinen kokemus, toiselle savesta muovaileminen. Luova ihminen tarvitsee luovaa tekemistä, tällöin taide saa aikaan terapeuttisen vaikutuksen.

Yksi taideterapian muoto on maalaaminen. Tällöin tarkoitus ei ole saada aikaan esittäviä teoksia, vaan tavoitteena voi olla esimerkiksi henkisen pahoinvoinnin oireiden lievittäminen maalaamisen avulla. Taiteen tekemisellä on terapeuttinen vaikutus ihmiseen, oli kyseessä mikä taiteen osa-alue tahansa. Etenkin maalamiseen liittyvä värien terapeuttinen vaikutus lienee kiistatonta. Itse huomasin pitkän tauon jälkeen että oikein kaipasin värien kanssa olemista ja maalaamista.

Taiteen tekemisen avulla voi kertoa sellaisia asioita mihin sanat eivät riitä. Esimerkiksi värit kuvastavat erilaisia tunnetiloja.

4.1 Elämän värit

Värit antavat energiaa elämään. Ilman värejä maailma olisi kuollut.

Me kaikki koemme värit eri tavoin. Itse olen riippuvainen väreistä. Tarvitsen hengittääkseni ja elääkseni ympärilläni värejä.

Olen sitä mieltä, että värit vaikuttavat ihmisen mielialaan.

Toinen asuinpaikkamme perheeni kanssa Vantaan Kartanonkoskella oli täysin erilainen kuin ensimmäinen. Koko alue koostui erikokoisista ja värisistä taloryhmistä. Ikkunastamme näkyi keltaisia, oransseja, punaisen eri sävyisiä ja

vihreitä kerros-, rivi-, omakoti- ja luhtitaloja. Alueen suunnitellut arkkitehti oli todella onnistunut työssään. Tunnelma oli energinen ja positiivinen. Kunpa saisi nähdä tällaista rakennustyyliä Suomessa enemmänkin. Toistaiseksi tämä kokemus on ollut ainutlaatuinen. Tuntui että ilmapiiri asuinalueella oli täysin erilainen verrattuna Martinlaakson betonilähiöön. Tai sitten itse koin värit niin merkityksellisinä.

Jokaisella värillä on omia merkityksiä. Haluan olla tuomassa tähän maailmaan kirkkaita värejä ja kirkkaita ajatuksia.

Aikaisemmin saatoin nähdä ihmisiä tarkkaillessani vain muotoja, nyt näen sekä muotoja että värejä. Itselleni tärkeitä värejä on luonnosta kumpuavat värit.

Kirkkaat, värikylläiset, elämän värit. Sukupuu-teoksen värimaailma on suppea.

Se tuo mieleen muistot, vanhat valokuvat, kunnioituksen eri sukupolvia kohtaan.

Elämää nähnyt puu kannattelemassa muotokuvia ikään kuin kunnian osoituksena puuta, metsää ja luontoa kohtaan.

Elämän värit loistavat nyt lasteni silmissä tuoden mieleen oman lapsuuden kirkkaat väriloisteet. Elämäni on täyttä ja värikylläistä, taidetta täynnä.

LOPUKSI:

Olen metsässä.

Vanhat, elämää nähneet puut vierelläni ja tunnen turvallisuutta.

Tunnen vahvasti,

että täällä on ennenkin seisottu.

Vanhat puut kumartuvat suojelevasti ympärilleni niin kuin isöäidin kädet kangaspuiden luona.

LÄHTEET:

Kirsi Ijäs: Sukupuu Avain oman elämän ja perheen ymmärtämiseen, kirjapaja 2003